

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 140/11

Λουξεμβούργο, 21 Δεκεμβρίου 2011

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις
C-411/10, N. S. κατά Secretary of state for the Home Department,
και C-493/10, M. E. κ.λπ. κατά Refugee Applications Commissioner, Minister
for Justice, Equality and Law Reform

**Αιτών άσυλο δεν πρέπει να μεταφέρεται σε κράτος μέλος όπου θα διατρέξει τον
κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη μεταχείριση**

*Το δίκαιο της Ενώσεως δεν δέχεται την ύπαρξη αμάχητου τεκμηρίου περί του ότι τα κράτη μέλη
σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα που παρέχονται στους αιτούντες άσυλο*

Η κοινή πολιτική στον τομέα του ασύλου αποτελεί συστατικό στοιχείο του σκοπού της Ευρωπαϊκής Ενώσεως που συνίσταται στη σταδιακή εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία εντός της Ενώσεως. Ο κανονισμός «Δουβλίνο II»¹ θέτει τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο να επιληφθεί αιτήσεως χορηγήσεως ασύλου η οποία υποβάλλεται εντός της Ενώσεως – δεδομένου ότι ένα μόνον κράτος μέλος είναι, καταρχήν, αρμόδιο. Σε περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση ασύλου σε κράτος μέλος άλλο από το καθοριζόμενο ως υπεύθυνο βάσει του κανονισμού, το νομοθέτημα αυτό προβλέπει διαδικασία μεταφοράς του αιτούντος άσυλο προς το αρμόδιο κράτος μέλος.

Στην υπόθεση C-411/10, ο N.S., Αφγανός υπήκοος, μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο διερχόμενος, μεταξύ άλλων, από την Ελλάδα όπου και είχε συλληφθεί το 2008. Οι ελληνικές αρχές τον ελευθέρωσαν μετά από τέσσερις ημέρες και τον διέταξαν να εγκαταλείψει την ελληνική επικράτεια εντός 30 ημερών. Ο N.S δεν υπέβαλε αίτηση ασύλου. Όπως διατείνεται, ενώ επιχειρούσε να εγκαταλείψει την Ελλάδα, συνελήφθη από την αστυνομία και επαναπροωθήθηκε στην Τουρκία όπου κρατήθηκε επί δύο μήνες υπό δυσμενείς συνθήκες. Διέφυγε από τον τόπο κρατήσεώς του στην Τουρκία και μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Ιανουάριο του 2009, όπου και υπέβαλε αίτηση ασύλου. Τον Ιούλιο, ο N. S. ενημερώθηκε ότι θα μεταφερθεί τον Αύγουστο στην Ελλάδα, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού «Δουβλίνο II». Κατόπιν τούτου, άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής, υποστηρίζοντας ότι σε περίπτωση απελάσεώς του στην Ελλάδα υπήρχε κίνδυνος προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του. Πράγματι, το εθνικό δικαστήριο επισημαίνει ότι οι διαδικασίες για τη χορήγηση ασύλου στην Ελλάδα εμφανίζουν σοβαρές πλημμέλειες, το ποσοστό των περιπτώσεων για τη χορήγηση ασύλου είναι εξαιρετικά χαμηλό στη χώρα αυτή, τα διαθέσιμα ένδικα βοηθήματα είναι ανεπαρκή και οι προϋποθέσεις ασκήσεώς τους εξαιρετικά δυσχερείς, ενώ οι συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο δεν είναι κατάλληλες.

Η υπόθεση C-493/10 αφορά πέντε άτομα, μεταξύ των οποίων δεν υφίσταται σχέση και τα οποία κατάγονται από το Αφγανιστάν, το Ιράν και την Αλγερία. Άπαντες είχαν διέλθει από την ελληνική επικράτεια όπου και είχαν συλληφθεί λόγω παράνομης εισόδου στη χώρα, χωρίς να ζητήσουν άσυλο. Εν συνεχεία μετέβησαν στην Ιρλανδία όπου και ζήτησαν άσυλο. Αντιτίθενται στο ενδεχόμενο επιστροφής τους στην Ελλάδα διατείνόμενοι ότι οι διαδικασίες και οι συνθήκες για τους αιτούντες άσυλο στη χώρα αυτή δεν είναι ικανοποιητικές.

Στο πλαίσιο αυτό, τόσο το Court of Appeal of England and Wales (Ηνωμένο Βασίλειο), όσο και το High Court (Ιρλανδία) ερωτούν το Δικαστήριο εάν – δεδομένης της συμφόρησης του συστήματος χορηγήσεως ασύλου στην Ελλάδα και λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων που έχει το

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 50, σ. 1).

γεγονός αυτό στη μεταχείριση των αιτούντων άσυλο και στην εξέταση των αιτήσεών τους – οι αρχές κράτους μέλους που πρέπει να προβούν στη μεταφορά των αιτούντων προς την Ελλάδα (κράτος υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως ασύλου, βάσει του κανονισμού) οφείλουν να ελέγξουν αν αυτό το κράτος σέβεται όντως τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ερωτούν επίσης αν, σε περίπτωση κατά την οποία το κράτος αυτό δεν σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, οι εν λόγω αρχές υποχρεούνται να αναλάβουν την ευθύνη να εξετάσουν οι ίδιες την αίτηση.

Κατά την εξέταση των υποθέσεων αυτών από το Δικαστήριο, παρενέβησαν στη διαδικασία δεκατρία κράτη μέλη, η Ελβετική Συνομοσπονδία, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες, η Amnesty International και το AIRE Centre. Οι διάδικοι που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο δεν αμφισβητούν ότι η Ελλάδα απετέλεσε, κατά το 2010 την πύλη εισόδου στο έδαφος της Ενώσεως για ποσοστό περίπου 90 % των παρανόμων μεταναστών, οπότε το βάρος που φέρει το εν λόγω κράτος είναι δυσανάλογο σε σχέση με αυτό των λοιπών κρατών μελών, και ότι οι ελληνικές αρχές αδυνατούν πρακτικά να αντιμετωπίσουν την κατάσταση αυτή.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου εντάσσεται σε πλαίσιο εκ του οποίου ευλόγως συνάγεται ότι όλα τα κράτη που μετέχουν σ' αυτό σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και ότι είναι δυνατή συναφώς η ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη την αρχή αυτή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, ο νομοθέτης της Ενώσεως εξέδωσε τον κανονισμό «Δουβλίνο II» ο οποίος σκοπεί πρωτίστως στην επιτάχυνση της εξετάσεως των αιτήσεων ασύλου προς το συμφέρον τόσο των αιτούντων, όσο και των μετεχόντων κρατών.

Βάσει της αρχής αυτής, το Δικαστήριο εξετάζει αν οι εθνικές αρχές που πρέπει να προβούν στη μεταφορά προς το κράτος μέλος το οποίο, κατά τον κανονισμό, είναι υπεύθυνο για την αίτηση ασύλου οφείλουν να ελέγξουν προηγουμένως αν τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων γίνονται σεβαστά σ' αυτό το κράτος.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν αρκεί οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων περί δικαιώματος ασύλου για να παρακωλύσει τη μεταφορά αιτούντος άσυλο προς το καταρχήν αρμόδιο κράτος μέλος, διότι κάτι τέτοιο θα καθιστούσε άνευ ουσίας τις υποχρεώσεις των κρατών στο πλαίσιο του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και θα έθετε σε κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού του ταχείου προσδιορισμού του αρμόδιου κράτους μέλους.

Πάντως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το δίκαιο της Ενώσεως δεν επιτρέπει την εφαρμογή αμάχητου τεκμηρίου περί του ότι το κράτος μέλος το οποίο ορίζεται ως υπεύθυνο βάσει του κανονισμού σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

Συγκεκριμένα, **απόκειται στα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων και των εθνικών δικαστηρίων, να μη μεταφέρουν αιτούντα άσυλο προς το καθοριζόμενο ως υπεύθυνο κράτος μέλος οσάκις είναι αδύνατο να αγνοούν ότι οι συστημικές πλημμέλειες όσον αφορά τη διαδικασία χορηγήσεως ασύλου και τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο αποτελούν σοβαρούς και αποδεδειγμένους λόγους που να πείθουν ότι ο αιτών θα διατρέξει ουσιαστικό κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.** Το Δικαστήριο εκτιμά ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν πλείονα κατάλληλα μέσα για να διακριβώσουν αν γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα και, ως εκ τούτου, να εκτιμήσουν τους πραγματικούς κινδύνους που διατρέχει ο αιτών άσυλο σε περίπτωση μεταφοράς του προς το υπεύθυνο κράτος².

Επιπλέον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, με την επιφύλαξη της δυνατότητας να εξετάσει το ίδιο την αίτηση, **το κράτος μέλος το οποίο πρέπει να προβεί στη μεταφορά του αιτούντος προς το υπεύθυνο κατά τον κανονισμό κράτος μέλος και το οποίο αδυνατεί να προβεί σ' αυτήν οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής άλλων κριτηρίων του κανονισμού για να**

---

² Μεταξύ αυτών καταλέγονται και οι εκθέσεις των διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων ή της Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες.

διακριβώσει αν κάποιο από τα επόμενα κριτήρια καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό άλλου κράτους μέλους ως υπεύθυνου για την εξέταση της αιτήσεως ασύλου.

Συναφώς, πρέπει να μεριμνά ώστε να μην επιδεινώσει κατάσταση τυχόν προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων αυτού του αιτούντος ακολουθώντας διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους μη εύλογης χρονικής διάρκειας. Εφόσον παρίσταται ανάγκη, οφείλει να εξετάσει το ίδιο την αίτηση.

Τέλος, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι απαντήσεις που δίδει στα υποβληθέντα ερωτήματα δεν διαφοροποιούνται εάν ληφθεί υπόψη το Πρωτόκολλο (αριθ. 30), περί της εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Δημοκρατία της Πολωνίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106